

Karadeniz dağlarında bir yerlerde...

Sevim Ak “görmek bakmak” etkinliği yapıyordu. Arkalarda bir yere oturdum etkinliği, daha çok da çocukları izliyordum. Üç kız sınıfa geç girdiler, biraz telaşlı, biraz ürkek. Sevim hanım'ın kızmadığını görünce rahatladılar hemen önümde, yanımda bir yerlere iliştiler. Birinin elinde bir şeyler vardı. Dikkatler ona yöneldi. Biri sordu fısıltıyla elindekileri işaret ederek

“Kime aldın?”

“Kardeşime. Bugün eve gidiyorum da!”

Bir başkası sürdürdü

“Pahalı mı? kaçta aldın?”, “güzel değil mi?” “kantinden mi aldın?”

Bu kadar inceden inceye sorulan, bu kadar önemsenen şey neydi, merak ettim, öne doğru eğildim. Elindekilere baktım. Üç tane “top-kek”. Sorular bitti ama inceleme devam ediyordu. Her biri yan gözle kaçamak bakışlarla elindekileri inceliyorlardı, diğeri ise biraz gururla bakıyordu çevresine.

Sonra birden yaşadığım çevreye döndüm. Boy boy çikolatalarla mutlu olmayan, rengarenk şekerlemelerden zevk almayan çocukları düşündüm. Oyuncakçı dükkanını andıran odalarda yaşayan çocukları, gördüğü ilgiden ya da ilgisizlikten dolayı yemek seçen, önüne konulanları elinin tersiyle iten çocukları... Rengarenk parlak baskılı kitaplarla dolu kitaplıkları olan çocukları düşündüm Üzüldüm... Ama hangilerine daha çok üzüldüm bilemedim. Yokluklar içinde küçük küçük şeylerden mutlu olan çocuklara mı yoksa bolluk içinde mutsuz olan, isteme krizi içinde ne istediğini bilemeyen çocuklara mı?

Ülkemin sorunlarına

yabancı olmadığımı sanırdım Karadeniz projesine katılıncaya dek. Meğerse İstanbul'da toplum merkezlerinde, varoşlardaki devlet okullarında çocuklarla tiyatro projeleri hazırlarken, uygulamalar yaparken bile fildişi kulelerden bakıyormuşum çevreme. Öyle çelişiklere öyle aykırılıklara tanık oldum ki, karşılaştırdığımda içinden çıkılmaz düğümlerle karşılaştım. Kaptan Paşa'da okul müdürünün heyecanı ilgisi mutlu ederken, bir başka okuldaki nice yeni öğretmen arkadaşlarımın yaşadığı bıkkınlık içimi kararttı. Öğretmen odalarındaki sigara dumanında boğuldum. Kirlilikten rengini yitirmiş duvarlarına bakıp çocuklar bunu hak etmiyor diye isyan ederken, rengarenk boyanmış, süslenmiş, donatılmış okul duvarlarından çiçekler topladım.

Korganda, okul bahçesinde, okul müdürünün “dışarıda yemek yemek” gibi müthiş önerisiyle mehtapta Şopen müziği eşliğinde akşam yemeği yerken evden yeni ayrılmış bir orta birinci sınıf öğrencisinin göz yaşları tabağıma doldu. Çocuğa sarıldığımda kalbinin atışlarını duydum. Bana öyle geliyor herhalde diye düşünürken, oradan bir öğretmen onun kalp hastası olduğunu kulağıma fısıldadı. Onu teselli eden sevgili öğretmenimin “gel seninle şöyle erkek erkeğe konuşalım” diyerek onu yanımdan uzaklaştırıp, okulun duvarında gördüğüm iki erkek arkadaş, iki kafadar, bir baba oğul resmi içimi rahatlatı. Çocuk emin ellerde dedim kendi kendime. Ailesinin tedavi ettirme olanağı olmadığı için yatılı okula vermişler çocuğu, yatılı okulda devlet tedavisini yaptırır diye. Çocuğun kalp atışlarını hala duyuyorum.

Şopen eşliğinde akşam yemeği demiştim, açmam gerek... Olur a oralardan birileri geçse idi o sıralarda ve Şopen müziği yayılıyordu dağların doruklarından eteklerine deseydi herhalde o kişiye garip garip bakardı onu dinleyenler. Oysa mehtap vardı, çok geniş bir bahçe ve muhteşem bir manzara vardı. Çocuklar bu güzellikleri neden yaşamazlar... Birazcık çaba, güzel bir müzik çocuklara o akşamı unutulmaz kıldı...

Oradan Mavi otobüs geçmişti ve kim bilir o gece kaç çocuğun rüyalarını süsledi gönüllü ağabeyleri, ablaları gibi olmak.

Bir başka okul, bir başka kız öğrenci. Yüzünde hüznün, gözlerinde kaygı var. Sohbet ediyoruz. Kaç kardeşsin, baban ne iş yapıyor? 8 kardeşler, babası işsizmiş. Amcası bakıyormuş onlara. Okula devam edecek mi, kendisi de bilmiyor. “Boyum çok uzuyor. Büyürsem beni göndermezler.”

İşe bak diyorum. Bir genç kız olma yolunda küçük bir kız çocuğu büyüyecek diye, güzelleşecek diye ödü kopuyor.

Çünkü okumak istiyor. Hiç böyle bir şey aklıma gelmezdi...

Küçük bir kıza soruyorum “büyüdüğünde ne olmak istiyorsun?” kız öğrenci ebe olmak istiyor. Çünkü köyünde ebe yok, kadınlara doğururken yardım etmek gerek. Doktor da olabilirsin. Daha çok şey yapabilirsin diyorum. Ama kız kararlı ebe olacak “hayır ebe olacağım, bizim köye ebe daha çok gerekli” kimbilir belki de küçük kız haklı. Çıtayı yükseltmenin, hedefi büyütmenin belki de pratikte o kadar değeri yok

Sevgili öğretmenlerimiz, dağ başında, ama gerçekten dağ başında çocuklara bu kadar yakın olmasalar nasıl geçer günler, ne yapar insan oralarda? Başta dedim ya öyle çelişkiler yaşadım ki, çocukların dünyayı öğrenmeleri için, dünyaya açılmak, medeniyeti yakalamak için o dağ başına gitmeleri gerekiyor.

Öğretmenler onlar için geleceği görebildikleri, yakalamak için ulaşmaları gereken tek pencereleri... Onlar gösterirlerse, çocuklar görecekler, görmenin tadını alacaklar.

Onlar çocukların dünyaya açılan pencereleri.

Etkinlik saatlerinde tüm gönüllüler sınıflarda... Çocuklar merakla etraflarını alıyor gönüllülerin. Ders yapmıyoruz ama dersi destekleyen, eğlendiren elendirirken öğreten küçük küçük deneyler... oyunlar... masal canlandırmalar... Benim etkinliğimde Pamuk Prensese çay toplattılar, fıncığa gönderdiler kıkır kıkır gülerken. Cüceleri de çay fabrikasına yolladılar maden yerine. Annelerinin çalışmadığını sadece babalarının çalıştığını söylediler, ama annelerinin bütün gün evde yaptığı işleri saydıklarında, annelerinin de çalıştığını hatta babalarından daha çok çalıştığını fark ettiler. Bir aile resmi çekelim dedim. Dört kişilik bir aile poz versin.

Bir baba bir anne ve çocuklar... Baba hemen kaykılarak oturdu kollarını arkaya atarak. Bir kolunu da annenin omzuna attı. Anne kenara ilişiverdi, kız çocuğu yerde, evin oğlu da arkada ayakta yerini aldı. Tersini yaptığımızda hepsi güldüler. Anne öyle oturmaz, oturamaz, olmaz, babalar öyle oturur dediler. Anlaşılan anneler daha uzun yıllar bir kenara ilişecek babalar da öyle kaykılarak oturacak.

Genç gönüllü arkadaşlara gelince, böylesine içten, severek, keyifle çalışmalarını, sorumluluk verildiğinde, doğru yönlendirildiğinde neler yapabildiklerini görmek

İnsanı umutlandırıyor. İyi ki varlar.

Son söz söylemek gerekirse mavi otobüs hiç durmadan yoluna devam etmeli... Mavi otobüsler çoğalmalı (mı ?! emin değilim) . Böyle bir ekip, böylesine doğrudan hedefe ulaşan, böylesine doğrudan hedef kitleyle buluşan başka bir sivil toplum kuruluşu var mı acaba?

Nihal Kuyumcu
Öğretim Üyesi, İstanbul Üniversitesi

İLKYAR - İlköğretim Okullarına Yardım Vakfı
E-posta...: ilkyar@ilkyar.org.tr

Son Güncelleme...: **Ali YILMAZ**
İLKYAR izlenimlerdeki ve arşivlerdeki
resimler izinsiz kullanılamaz.